

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор з наукової роботи
та інноваційної діяльності
Національного університету біоресурсів
і природокористування України
доктор сільськогосподарських наук,
професор**

Оксана ТОНХА
2025 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне і практичне значення результатів дисертації
Дещенка Олександра Сергійовича
на тему: «Підвищення продуктивності свиней за корекції їх поведінки
в умовах промислової технології»,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
зі спеціальності 204 «Технологія виробництва
і переробки продукції тваринництва»
галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

Витяг з протоколу № 3 фахового семінару наукової ради науково-дослідного інституту технологій та якості продукції тваринництва факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України від «02» квітня 2025 року.

Присутні члени наукової ради науково-дослідного інституту технологій та якості продукції тваринництва факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України: Д. П. Уманець, директор науково-дослідного інституту технологій та якості продукції тваринництва, доцент кафедри годівлі тварин та технології кормів імені П. Д. Пшеничного, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, голова наукової ради; Н. П. Прокопенко, професор кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві, доктор сільськогосподарських наук, професор, заступник голови наукової ради; Т. А. Голубева, доцент кафедри годівлі тварин та технології кормів імені П. Д. Пшеничного, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, секретар наукової ради; В. В. Бех, завідувач кафедри аквакультури, доктор сільськогосподарських наук, професор, гарант освітньо-наукової програми «Водні біоресурси та аквакультури»; Н. І. Вовк, професор кафедри аквакультури, доктор сільськогосподарських наук, професор; Р. В. Кононенко, декан факультету тваринництва та водних біоресурсів, кандидат ветеринарних наук, доцент; І. С. Кононенко, доцент кафедри аквакультури, кандидат сільськогосподарських наук, доцент; А. В. Лихач, професор кафедри біології тварин, доктор сільськогосподарських наук, професор; В. Я. Лихач, завідувач кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві, доктор сільськогосподарських наук, професор; О. В. Охріменко, старший викладач кафедри аквакультури, кандидат сільськогосподарських наук; В. О. Пітера, асистент кафедри годівлі тварин та технології кормів імені П. Д. Пшеничного, доктор філософії зі спеціальності «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва», голова ради молодих вчених факультету тваринництва та водних біоресурсів; М. Г. Повозніков, завідувач кафедри бджільництва, доктор сільськогосподарських наук, професор; С. Ю. Рубан, завідувач кафедри генетики, розведення та біотехнології тварин, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН, гарант освітньо-наукової програми «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва»; Н. Я. Рудик-Леуська, завідувач кафедри гідробіології та іхтіології, доктор біологічних наук, доцент; М. І. Собацький, професор кафедри біології тварин, доктор біологічних наук, професор, академік НААН; М. Ю. Сичов, завідувач кафедри годівлі тварин

та технології кормів імені П. Д. Пшеничного, доктор сільськогосподарських наук, професор; О. І. Тімченко, голова ради аспірантів факультету тваринництва та водних біоресурсів; А. М. Угнівенко, завідувач кафедри технології виробництва молока та м'яса, доктор сільськогосподарських наук, професор; М. І. Хижняк, доцент кафедри гідробіології та іхтіології, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Інші присутні на засіданні наукової ради науково-дослідного інституту технологій та якості продукції тваринництва факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України: Н. В. Богданова, доцент кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві, кандидат сільськогосподарських наук, доцент; М. С. Грунтковський, доцент кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві, кандидат сільськогосподарських наук, доцент; О. С. Дещенко, аспірант кафедри біології тварин; В. Ю. Назаренко, аспірант кафедри генетики, розведення та біотехнології тварин; П. І. Курдась, аспірант кафедри годівлі тварин та технології кормів імені П. Д. Пшеничного; Д. С. Кряжевський, аспірант кафедри годівлі тварин і технології кормів імені П. Д. Пшеничного; О. В. Наталич, аспірант кафедри технології виробництва молока та м'яса; О. П. Крук, докторантка кафедри технології виробництва молока та м'яса.

Порядок денний: обговорення основних наукових результатів дисертації **Дещенка Олександра Сергійовича** на тему: «Підвищення продуктивності свиней за корекції їх поведінки в умовах промислової технології», поданої на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва».

Тему дисертації затверджено науково-технічною радою науково-дослідного інституту технологій та якості продукції тваринництва факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від «17» листопада 2021 року).

Дисертацію виконано на кафедрі біології тварин факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Науковий керівник: доктор сільськогосподарських наук, професор **Лихач Анна Василівна**, професор кафедри біології тварин Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Слухали: доповідь аспіранта О. С. Дещенка про основні положення дисертації. У результаті досліджень аспірантом вперше: встановлено вплив типу вентиляційної системи на параметри мікроклімату приміщення і фізіологічні показники теплового стану організму кнурів-плідників у різні сезони року; виявлено патерни поведінки кнурів у віковому аспекті в розрізі порід залежно від типу вентиляції повітря впродовж різних сезонів року; визначено вплив типу вентиляції повітря впродовж різних сезонів року, віку, породи плідників на концентрацію кортизолу в їх крові, реалізацію статевої поведінки, її оцінку за індексом лібідо, концентрацію гормону тестостерону (загального) у крові, спермопродуктивність і економічну ефективність проведених досліджень; набув подальшого вивчення вплив комплексного застосування кормових добавок «Бакцинол» і «Активіл-3» на продуктивні ознаки свиноматок першого опоросу; розширено знання стосовно впливу комплексного застосування кормових добавок «Бакцинол» і «Активіл-3» на показники поведінки свиноматок у різні терміни їх поросності; розроблено і впроваджено стратегії ефективних рішень для підвищення продуктивності кнурів-плідників і свиноматок першого опоросу за корекції їх поведінки в умовах промислової технології.

Здобувачу було задано 28 запитань, на які доповідач надав обґрунтовані відповіді та пояснення.

Виступили:

Науковий керівник – доктор сільськогосподарських наук, професор А. В. Лихач зазначила про високий рівень знань, умінь, навичок та компетентностей здобувача у галузі

тваринництва. У процесі виконання індивідуального навчального плану О. С. Дещенко виявив високу працездатність, загальну ерудицію та наполегливість в опануванні нових навчальних дисциплін. Під час проведення досліджень та виконання індивідуального плану наукової роботи проявив себе як самостійний, наполегливий, відповідальний науковець, який уміє поставити і вирішити складні наукові завдання, володіє методами наукових досліджень, комунікаційними та іншими компетентностями, що дозволяють йому цілісно, у логічній послідовності презентувати результати власних досліджень, публікувати їх в українських та зарубіжних наукових виданнях, обговорювати у науковій спільноті, обґрунтовувати та відстоювати власні наукові досягнення.

Експерти:

Богданова Н. В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, відзначила актуальність теми дослідження, його наукову новизну, теоретичне та практичне значення роботи. Експертка відмітила, що дисертація здобувача ступеня доктора філософії О. С. Дещенка є завершеною кваліфікаційною науковою працею, у якій вирішено конкретне наукове завдання щодо підвищення продуктивності кнурів-плідників і свиноматок першого опоросу за корекції їх поведінки в умовах промислової технології у господарствах Півдня України. На основі аналізу дисертації, експерткою запропоновано дати їй загальну позитивну оцінку, як такий, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року та рекомендувати дисертацію для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

Грунтковський М. С., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, відзначив актуальність обраної теми, високий ступінь обґрунтованості наукових положень та висновків. Експерт відмітив, що під час виконання дисертації застосовано сучасні та класичні методи досліджень, які дозволили здобувачу досягти поставлених завдань та зробити логічні висновки. Отримані результати розширили дані щодо впливу різних типів вентиляційних систем на користувальну, сигнальну поведінку і спермопродуктивність кнурів-плідників, а також комплексного застосування кормових добавок «Бакцинол» і «Активіл-3» на показники поведінки свиноматок у різні терміни їх поросності. Обґрунтованість та достовірність результатів і висновків базується на їх апробації на міжнародних конференціях. На основі аналізу дисертації експертом запропоновано дати їй загальну позитивну оцінку, як такий, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року та рекомендувати дисертацію для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

В обговоренні результатів дисертації взяли участь: Н. І. Вовк, доктор сільськогосподарських наук, професор; М. Г. Повозніков, доктор сільськогосподарських наук, професор; С. Ю. Рубан, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН; Р. В. Кононенко, кандидат ветеринарних наук, доцент; Д. П. Уманець, кандидат сільськогосподарських наук, доцент; В. В. Бех, доктор сільськогосподарських наук, професор; Н. П. Прокопенко, доктор сільськогосподарських наук, професор.

Виступаючи зазначили, що дисертацію О. С. Дещенка виконано на актуальну тему, робота містить значну кількість нових наукових даних, має наукову новизну, актуальність, важливе теоретичне та практичне значення, відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення

дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

Було підтримано пропозицію експертів про рекомендацію дисертації О. С. Дещенка для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

Постановили: заслухавши та обговоривши дисертацію О. С. Дещенка на тему: «Підвищення продуктивності свиней за корекції їх поведінки в умовах промислової технології», члени наукової ради науково-дослідного інституту технологій та якості продукції тваринництва факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України ухвалили:

1. Актуальність теми дисертації. Дисертацію присвячено дослідженню підвищення продуктивності свиней за корекції їх поведінки в умовах промислової технології. Ефективність виробництва свинини є одним із ключових показників у сучасному тваринництві, що визначає економічну доцільність і конкурентоспроможність галузі. В умовах промислового утримання свиней виникає низка викликів, котрі можуть негативно впливати на їх продуктивність. До таких викликів належать: технологічні стресори, невідповідність умов утримання біологічним потребам свиней, обмеження простору і локомоторної активності, порушення як параметрів мікроклімату в приміщеннях, так і природної поведінки свиней. Корекція поведінки поголів'я свиней за таких умов є актуальним напрямом досліджень, що поєднує принципи зоотехнії, етології, фізіології та технології виробництва продукції свинарства.

Поведінкові реакції свиней прямо впливають на їх здоров'я, відтворювальні ознаки, швидкість росту, конверсію корму і, власне, якість отриманої продукції. У зв'язку з цим, виникає необхідність дослідження способів мінімізації негативного впливу технологічних чинників через корекцію показників поведінки і її гармонізацію. Зокрема, значного інтересу набувають методи оптимізації умов утримання, регуляція соціальної поведінки і впровадження стратегій годівлі, що враховують етологічні особливості тварин і впливають на підвищення показників продуктивності.

Виходячи з вищезазначеного, зростаючі вимоги до якості продукції свинарства, необхідність зниження витрат на виробництво свинини, підвищення благополуччя свиней відповідно до глобальних цілей сталого розвитку мають важливе значення як для науки, так і для практики, сприяючи підвищенню ефективності свинарства, поліпшенню умов утримання свиней та покращенню економічних показників галузі, на що і покликані проведені дослідження.

2. Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами Університету та кафедри. Дисертація є складовою частиною науково-дослідних робіт кафедри біології тварин факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України з темами: «Підвищення продуктивності свиней за корекції їх поведінки в умовах промислової технології» (номер державної реєстрації 0122U200079; 2021–2025 рр.); «Удосконалення технології у промисловому свинарстві за принципів благополуччя» (номер державної реєстрації 0122U201294; 2023–2027 рр.); «Розробка та впровадження інноваційних методів виробництва конкурентоздатної продукції свинарства за оптимізації генотипових та паратипових факторів в умовах промислової технології» (номер державної реєстрації 0122U201293; 2023–2027 рр.).

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів та вирішенні конкретного наукового завдання. Здобувачем самостійно здійснено пошук і аналіз літературних джерел за темою дисертації, розроблено схеми проведення експериментів,

виконано весь обсяг експериментальних досліджень, а також проведено статистичну обробку одержаних результатів. Інтерпретацію, аналіз і узагальнення результатів досліджень, формулювання висновків та пропозицій виробництву здійснено за методичної допомоги наукового керівника. Особистий внесок у роботах, опублікованих у співавторстві, визначено у списку опублікованих праць.

4. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій. Дослідження проведено на достатньому методичному рівні із використанням загально-прийнятих класичних методик і сучасних методів наукових досліджень. При аналізі отриманих результатів було застосовано сучасні засоби програмного забезпечення. Достовірність даних підтверджено достатнім обсягом досліджень та застосуванням надійних методів статистичної обробки даних. Висновки та рекомендації аргументовано результатами власних досліджень, вони відповідають меті та поставленим завданням.

5. Наукова новизна основних результатів дослідження. Основні результати, що визначають наукову новизну виконаного дослідження, охоплюють такі позиції: вперше встановлено вплив типу вентиляційної системи на параметри мікроклімату приміщення і фізіологічні показники теплового стану організму кнурів-плідників у різні сезони року; виявлено патерни поведінки кнурів у віковому аспекті в розрізі порід залежно від типу вентиляції повітря впродовж різних сезонів року; визначено вплив типу вентиляції повітря впродовж різних сезонів року, віку, породи плідників на концентрацію кортизолу в їх крові; досліджено вплив типу вентиляції і сезону року на реалізацію статевої поведінки кнурів різних порід; оцінено статеву поведінку кнурів у розрізі порід за індексом лібідо залежно від типу вентиляції повітря впродовж сезонів року; встановлено вплив типу вентиляції повітря і сезону року на концентрацію гормону тестостерону (загального) у кнурів різних порід; досліджено спермопродуктивність повновікових кнурів різних порід залежно від типу вентиляції повітря і сезону року; оцінено економічну ефективність проведених досліджень; набув подальшого вивчення вплив комплексного застосування кормових добавок «Бакцинол» і «Активіл-3» на продуктивні ознаки свиноматок першого опоросу; розширено знання щодо впливу комплексного застосування кормових добавок «Бакцинол» і «Активіл-3» на показники поведінки свиноматок у різні терміни їх поросності; розроблено і впроваджено стратегії ефективних рішень для підвищення продуктивності кнурів-плідників і свиноматок першого опоросу за корекції їх поведінки в умовах промислової технології.

6. Практична цінність результатів дослідження та їх впровадження. В умовах промислової технології виробництва свинини розроблено способи корекції поведінки кнурів-плідників і свиноматок першого опоросу для підвищення їх продуктивних ознак. Встановлено, що в усі сезони року поперечна вентиляція забезпечувала достовірно ($P < 0,05$) вищу швидкість руху повітря 0,15–0,41 м/с та відносну вологість 0,7–8,1 %, краще видаляла забруднене повітря з приміщення, мінімізуючи негативний вплив шкідливих газів на фізіологічні параметри кнурів. Проте, у літні, найспекотніші місяці року геотермальна вентиляція вірогідно ($P < 0,001$) охолоджувала повітря на 5,9 °C у зоні лежання кнурів і 7,3 °C на рівні 60–70 см у зоні стояння тварин, що свідчить про наявність «ефект підвалу» і гармонізації температури повітря відносно нормативних значень. За використання підземного типу охолодження повітря вдалося вірогідно ($P < 0,001$) знизити на 45,7 уд./хв кількість серцевих скорочень і 50,9 уд./хв дихальних рухів, що суттєво мінімізує ознаки теплового стресу тварин і підвищує їх температурний комфорт.

Установлено, що за геотермального типу вентиляції приміщень у кнурів-плідників збільшився період відпочинку до 72,3–76,4 %, нормалізувалися решта показників поведінки протягом сезонів року, знизилися до 3 % ($P < 0,05$) випадки стереотипної поведінки (биття головою, стрибки, облизування ґрат решітки клітки) і пози «сидячої собаки» – 2 % ($P < 0,05$), особливо у спекотні періоди літа.

Виявлено, що влітку у ранкові години геотермальна вентиляція забезпечила вірогідне ($P < 0,001$) зниження рівня кортизолу від 109 до 288,5 нмоль/л завдяки системі охолодження повітря «підвальному ефекту», що мінімізувало стресове навантаження кнурів у спекотний період і створювало комфортніші умови утримання.

Візуалізовано, що у спекотний період найкоротшим часом реакції на фантом характеризувалися кнури породи ландрас (265,4–285,1 с), середнім – великої білої породи (264,5–308,7 с), найдовшим – породи дюррок (288,7–312,9 с), а вищим індексом лібідо характеризувалися кнури породи велика біла (1,37–1,45 од.) і ландрас (1,30–1,49 од.), що дозволяє використовувати останніх у відборі за репродуктивним потенціалом і оптимізації їх чисельності у промисловому свинарстві.

Доведено, що на мінливість вмісту тестостерону у крові кнурів значний вплив мали сезон року і тип вентиляції – 79,4 і 79,0 %, відповідно. Найвищий рівень тестостерону спостерігався у кнурів восени (16,7–22,7 нмоль/л) та взимку (11,1–17,9 нмоль/л) незалежно від породи і типу вентиляції.

Встановлено, що за використання геотермальної вентиляції у приміщенні вдалося підвищити запліднювальну здатність кнурів: великої білої породи на 1,7 % – влітку і на 2,0 % – восени; ландрас на 2,4 % – влітку і 1,5 % – восени; дюррок – 2,8 % – влітку. Тенденцію до збільшення інсемінаційних доз для кнурів, незалежно від породи, вдалося зберегти на 1,0–2,7 од. за підземної подачі повітря, особливо у жаркі сезони року.

Хронометраж поведінкових актів свідчить, що до кінця поросності свиноматок кількість комфортних рухів (чесання) зросла з 7 до 12 разів, а частота актів дефекації та сечовипускання збільшилася з 4,4–4,6 до 5,5–6,7 разів на добу. Використання кормових добавок «Бакцинол» і «Активіл-3» сприяло підвищенню багатоплідності свиноматок на 0,67 голів ($P < 0,05$), зниженню частки мертвонароджених поросят на 3,5 %, збільшенню великоплідності поросят на 0,07 кг ($P < 0,05$), їх кількості при відлученні на 0,88 голів ($P < 0,01$) і живої маси на 0,25 кг, збереженість поросят до відлучення підвищилася на 2,33 %.

На підставі економічного аналізу встановлено, що свинокомплекси з геотермальною системою вентиляції зможуть заощадити 394200,00 грн або 8870,38 євро на споживанні електроенергії за рік, а за використання комплексних кормових добавок для свиноматок рівень рентабельності виробництва свинини зростає на 7,35 %.

Спираючись на отримані результати розроблено і впроваджено стратегії ефективних рішень підвищення продуктивності кнурів та свиноматок за корекції їх поведінки в умовах підприємств з виробництва свинини на промисловій основі. Водночас, результати власних досліджень використовуються у навчальному процесі Національного університету біоресурсів і природокористування України (акт від 20.12.2024 р.).

Наукові розробки дисертації впроваджено в умовах технологічного процесу виробництва свинини на промисловій основі господарств: Агрофірма «Миг-Сервіс-Агро» Миколаївської області (акт № 3/3 від 07.01.2025 р.); ТОВ «Тарутинська аграрна компанія» Одеської області (акт № 5/4 від 09.01.2025 р.).

7. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації. Основні положення і результати дисертації викладено у 12 публікаціях, з яких 2 статті у періодичному науковому виданні, включеному до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України та/або у закордонному виданні, проіндексованому у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, 4 статті у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, 6 тез наукових доповідей.

**Статті у періодичному науковому виданні,
включеному до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України
та/або у закордонному виданні, проіндексованому у базах даних
Web of Science Core Collection та/або Scopus**

1. Deschenko A., Lykhach A., Lykhach V., Lenkov L., Barkar Y., Shpetny M. The impact of ventilation system type on the microclimate of boar's pen and their clinical triad parameters. Yuzuncu Yil University Journal of Agricultural Sciences. 2024. Vol. 34 (3). P. 420–434.

(Deschenko A. проведено дослідження щодо впливу різних типів систем вентиляції повітря при утримання кнурів на їх фізіологічні показники та мікроклімат приміщення, визначено актуальність, сформульовано наукову новизну, практичне значення та мету проведених досліджень, узгоджено з рештою співавторів висновки, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Lykhach A. проведено формування актуальності досліджень і методики їх проведення, формування висновків. Lykhach V. проведено літературний науковий пошук, порівняльний аналіз наявних досліджень, що наближені до опублікованих авторами і визначено відповідні узгодження та відмінності. Lenkov L. розроблено дизайн дослідження, сформовано їх актуальність та практичне значення. Barkar Y. сформовано висновки і перспективи подальших досліджень на основі проведених експериментів. Shpetny M. визначено актуальність, формування методики досліджень і проведення їх аналізу).

2. **Deschenko O.**, Lykhach A. Behavioural patterns of boars by breed depending on age, season, and type of ventilation. *Animal Science and Food Technology*. 2024. Vol. 15 (2). P. 72–92. (Deschenko O. сформульовано наукову новизну, практичне значення і мету проведених досліджень, проаналізовано вплив віку, сезону року і типу вентиляції на тривалість поведінкових актів кнурів у розрізі порід для встановлення їх поведінкових патернів в умовах промислової технології утримання, проведено біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, сформовано висновки, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Lykhach A. визначено актуальність, формування методики проведення досліджень, виконано аналіз наукових літературних джерел, формування висновків та перспектив подальших досліджень на основі літературного пошуку).

Статті у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України

3. **Дещенко О. С.**, Лихач А. В. Параметри мікроклімату в приміщенні для утримання кнурів-плідників за різних типів систем вентиляції повітря протягом року. *Таврійський науковий вісник*. 2023. Вип. 134. С. 241–251. (Дещенком О. С. сформульовано наукову новизну, практичне значення і мету проведених досліджень, здійснено збір даних та їх аналіз щодо параметрів мікроклімату в приміщенні для утримання кнурів-плідників за різних типів систем вентиляції повітря протягом року, проведено біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, сформовано висновки, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Лихач А. В. визначено актуальність, формування методики проведення досліджень, виконано аналіз наукових літературних джерел, формування висновків та перспектив подальших досліджень на основі літературного пошуку).

4. **Дещенко О. С.**, Лихач А. В. Вплив температурного фактору за різних систем вентиляції на фізіологічні показники кнурів-плідників. *Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка*. 2023. № 41. С. 19–25. (Дещенком О. С. сформульовано актуальність досліджень, практичне значення та мету проведених експериментів, проведено вимірювання і аналіз осциляції температурних значень залежно від типу вентиляційних систем у приміщенні кнурів-плідників упродовж спекотних місяців року та вплив на їх фізіологічні параметри, проведено біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, сформовано висновки, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Лихач А. В. сформовано методику проведення досліджень, здійснено оцінку експериментальних даних клінічної тріади кнурів, проведено літературний науковий пошук, порівняльний аналіз наявних досліджень і визначено відповідні узгодження та відмінності, формування висновків й перспектив подальших досліджень на основі літературного пошуку).

5. **Дещенко О. С.**, Лихач А. В. Вплив типу вентиляції, сезону року і віку кнурів-плідників на концентрацію кортизолу в їх крові. *Таврійський науковий вісник*. 2024. Вип. 138. С. 275–286. (Дещенком О. С. визначено актуальність досліджень, сформовано практичне значення та мету проведених досліджень, встановлено вплив типу вентиляції, сезону року і віку кнурів-плідників на концентрацію кортизолу в їх крові, проведено біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, сформовано висновки, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Лихач А. В. сформовано методику проведення досліджень, здійснено оцінку експериментальних даних, проведено літературний науковий пошук,

порівняльний аналіз наявних досліджень і визначено відповідні узгодження та відмінності, формування висновків й перспектив подальших досліджень на основі літературного пошуку).

6. Повод М. Г., Андрєєва Д. М., Лихач А. В., **Дещенко О. С.**, Лихач В. Я., Рєзніченко В. І., Бондарська О. М. Передвоєнний стан вітчизняного свинарства. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2022. Вип. 2. С. 175–185. *(оглядова стаття)* (Поводом М. Г. проведено літературний науковий пошук. Андрєєвою Д. М. здійснено аналіз стану вітчизняного свинарства. Лихач А. В. проаналізовано статистичні дані розвитку українського свинарства. Дещенком О. С. проведено тематичний літературний пошук, збір даних зі статистичних звітів, надано результати аналізу сучасного, передвоєнного стану вітчизняного свинарства, узгоджено з рештою співавторів висновки, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Лихачем В. Я. здійснено аналіз передвоєнного стану галузі свинарства в Україні. Рєзніченком В. І. проведено літературний пошук і надано результати аналізу передвоєнного стану вітчизняного свинарства. Бондарською О. М. проведено аналіз глобального розвитку свинарства, сформовано перспективи подальших досліджень).

Тези наукових доповідей

7. **Дещенко О. С.**, Лихач А. В. Досвід ефективного комплексного використання препаратів «Бакцинол» і «Активіл-3» в умовах промислового свинарства. Перспективи розвитку виробництва і переробки продукції тваринництва в різних агрокліматичних зонах України та світу: Міжнародна науково-практична конференція. Херсон, 2022. С. 51–54. *(Дещенком О. С. проведено експеримент за використання препаратів «Бакцинол» і «Активіл-3» у годівлі свиноматок-першоопоросок на їх відтворювальні якості, біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, формування висновків, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Лихач А. В. проведено літературний науковий пошук, порівняльний аналіз наявних досліджень і визначено відповідні узгодження та відмінності, формування висновків й перспектив подальших досліджень на основі літературного пошуку).*

8. Лихач А. В., **Дещенко О. С.** Вплив віку на рухову поведінку кнурів. Актуальні проблеми підвищення якості та безпека виробництва й переробки продукції тваринництва та аквакультури: Міжнародна науково-практичної конференції. Дніпро, 2022. С. 60–62. *(Лихач А. В. сформовано методiku наукових досліджень, проведено порівняльний аналіз наявних досліджень і визначено відповідні узгодження та відмінності, формування висновків й перспектив подальших досліджень на основі літературного пошуку. Дещенком О. С. проведено хронометраж рухової поведінки кнурів-плідників великої білої породи у віці 12 місяців, біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, формування висновків, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання).*

9. Лихач А. В., **Дещенко О. С.** Показники поведінки кнурів-плідників різних порід. Сучасні підходи гарантування безпечності та якості продуктів тваринництва: Міжнародна науково-практична конференція науково-педагогічних працівників та молодих науковців. Одеса, 2022. С. 58–61. *(Лихач А. В. сформовано методiku наукових досліджень, проведено порівняльний аналіз наявних досліджень і визначено відповідні узгодження та відмінності, формування висновків й перспектив подальших досліджень на основі літературного пошуку. Дещенком О. С. проведено хронометраж показників поведінки кнурів-плідників різних порід (великої білої, ландрас і дюрк), біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, формування висновків, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання).*

10. **Дещенко О. С.**, Лихач В. Я., Лихач А. В. Геотермальна енергія – альтернатива подолання енергетичної кризи у галузі свинарства (огляд). Проблеми виробництва і переробки продовольчої сировини та якості і безпечності харчових продуктів: V Міжнародна науково-практична конференція. Житомир, 2023. С. 37–40. *(Дещенком О. С. виконано літературний пошук, проаналізовано отримані інформаційні джерела, у критичному мисленні подано огляд за тематикою, формування висновків, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Лихачем В. Я. проведено аналіз альтернативних видів енергії як у світі, так і в Україні. Лихач А. В. проведено пошук і проаналізовано шляхи подолання енергетичної кризи у сільському господарстві за використання інструментів «зеленої революції»).*

11. **Deschenko O.**, Lykhach A., Lykhach V. Influence of ventilation type on the microclimate of boar's housing. Актуальні аспекти розвитку науки і освіти: Всеукраїнська науково-практична конференція науково-педагогічних працівників та молодих науковців. Одеса, 2023. С. 21–24. *(Deschenko O. проведено дослідження з визначення параметрів мікроклімату в станках для кнурів з різними типами систем вентиляції протягом року, біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, формування висновків, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Lykhach A. сформовано методичку наукових досліджень, формування перспектив подальших експериментів. Lykhach V. проведено літературний пошук і обґрунтування постановки досліджень).*

12. **Дещенко О.**, Лихач А., Лихач В. Параметри мікроклімату в приміщенні для утримання кнурів за різних типів систем вентиляції протягом року. Інтеграція наукового потенціалу України в галузі тваринництва в Європейський простір: Міжнародна науково-практична конференція молодих вчених та спеціалістів. Полтава, 2023. С. 50–53. *(Дещенком О. надано порівняльний аналіз параметрів мікроклімату в приміщенні для утримання кнурів-плідників за різних типів вентиляції повітря, проведено біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, формування висновків, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Лихач А. проведено літературний пошук і обґрунтування постановки досліджень. Лихачем В. сформовано вектор і перспективи подальших досліджень).*

8. Апробація основних результатів дослідження. Основні положення дисертації доповідалися, обговорювалися і отримали позитивну оцінку на: Міжнародній науково-практичній конференції «Перспективи розвитку виробництва і переробки продукції тваринництва в різних агрокліматичних зонах України та світу» (м. Херсон, 2022 р.); 76 науково-практичній конференції вчених, аспірантів і студентів «Сучасні технології у тваринництві та рибництві: навколишнє середовище-виробництво продукції-екологічні проблеми» (м. Київ, 2022 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми підвищення якості та безпеки виробництва й переробки продукції тваринництва та аквакультури» (м. Дніпро, 2022 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Біобезпека, захист та благополуччя тварин» (м. Київ, 2022 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні підходи гарантування безпечності та якості продуктів тваринництва» (м. Одеса, 2022 р.); V Міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми виробництва і переробки продовольчої сировини та якості і безпечності харчових продуктів» (м. Житомир, 2023 р.); Міжнародній науково-практичній конференції науково-педагогічних працівників та молодих науковців «Біоінтенсивні та SMART-технології у тваринництві» (м. Одеса, 2023 р.); Міжнародній науково-практичній конференції молодих вчених та спеціалістів «Інтеграція наукового потенціалу України в галузі тваринництва в європейський простір» (м. Полтава, 2023 р.); III Міжнародній науково-практичній конференції науково-педагогічних працівників та молодих науковців «Актуальні аспекти розвитку науки і освіти» (м. Одеса, 2023 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції науково-педагогічних працівників та молодих науковців «Інноваційні підходи до використання свиней в системі генотипів середовище» (м. Одеса, 2023 р.); III Міжнародній науково-практичній конференції науково-педагогічних працівників та молодих науковців «Сучасні виклики та шляхи покращення технології виробництва продукції тваринництва» (м. Одеса, 2024 р.).

Ухвалили:

Дисертація здобувача ступеня доктора філософії Дещенка Олександра Сергійовича на тему: «Підвищення продуктивності свиней за корекції їх поведінки в умовах промислової технології» є завершеною кваліфікаційною науковою працею, у якій вирішено конкретне наукове завдання щодо підвищенні продуктивності свиней за корекції їх поведінки в умовах промислової технології у господарствах Півдня України, що має істотне значення для галузі знань «Аграрні науки та продовольство».

Дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей Дещенка Олександра Сергійовича дисертація на тему: «Підвищення продуктивності свиней за корекції їх поведінки в умовах промислової технології» рекомендується для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

Результати голосування:

«за» – 18 членів наукової ради; «проти» – немає; утрималися – 1.

**Головуючий на засіданні наукової ради
науково-дослідного інституту технологій
та якості продукції тваринництва
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор сільськогосподарських наук,
професор, член-кореспондент НААН**

Сергій РУБАН

Експерти:

**Доцент кафедри технологій
у птахівництві, свинарстві та вівчарстві
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
кандидат сільськогосподарських наук,
доцент**

Наталія БОГДАНОВА

**Доцент кафедри технологій
у птахівництві, свинарстві та вівчарстві
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
кандидат сільськогосподарських наук,
доцент**

Микола ГРУНТКОВСЬКИЙ

**Відповідальний за атестацію здобувачів
вищої освіти ступеня доктора філософії**

Сергій БОЯРЧУК